کوتاه از جامعه

کاهش شهرهای قرمز به ۲۴۶ شهر

بنابر اعلام وزارت بهداشت و براساس آخرین رنگ‌بندی کرونایی شهرهای کشور، تعداد شهرهای قرمز کشور به ۲۴۶ شهرستان کاهش یافت.

بر این اساس اکنون ۱۴۴ شهرستان در وضعیت نارنجی و ۵۸ شهرستان نیز در وضعیت زرد هستند. این در حالی است که شهرستان‌های ورزقان (آذربایجان‌شرقی)، ملکشاهی، هلیلان (ایلام)، ماه‌نشان (زنجان)، آرادان (سمنان)، بانه، دیواندره (کردستان)، سیرجان، قلعه‌گنج (کرمان)، روانسر، قصرشیرین (کرمانشاه) و دلیجان، کمیجان (مرکزی) از روز گذشته وارد وضعیت قرمز شده‌اند./ وزارت بهداشت

ایجاد ۲۰۰ شغل با تولید اسباب‌بازی

هادی جوهری، معاون تامین نهاده‌ها و مشارکت‌های اقتصادی بنیاد برکت گفت: «بنیاد برکت با حمایت از کارگاه تولیدی فعال در حوزه اسباب‌بازی و بازی‌های فکری، باعث ایجاد اشتغال برای ۲۰۰ نفر از ساکنان و به‌خصوص اقشار آسیب‌پذیر شهر آران و بیدگل کاشان شد.»

وی ادامه داد: «در حال حاضر ۶۰ نفر به صورت مستقیم در این کارگاه مشغول فعالیت هستند و برای ۱۴۰ نفر نیز اشتغال خانگی ایجاد شده است.»

جوهری خاطرنشان کرد: «بنیاد برکت سه میلیارد تومان برای تکمیل سرمایه در گردش و فاز توسعه در اختیار این کارگاه تولیدی قرار داده، ضمن این‌که با ورود و مشارکت بنیاد برکت در سال گذشته و تامین سرمایه در گردش، این کارگاه به چرخه تولید بازگشت و کار خود را توسعه داد. در حال حاضر نیز ظرفیت تولید یك میلیون قطعه اسباب‌بازی را در سال دارد.»/ ایرنا

بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها منوط به واکسیناسیون

بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت گفت: «قطعا بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها اتفاق خواهد افتاد، اما این موضوع منوط به روند واکسیناسیون است.»

وی افزود: «تا امروز همه استادان دانشگاه‌ها که اغلب در سنین بالا هستند، واکسینه شده‌اند و واکسیناسیون دانشجویان نیز از هفته آینده انجام می‌شود.»

وزیر بهداشت ادامه داد: «بسته به میزان واکسیناسیون، بازگشایی نیز عملیاتی خواهد شد تا دانشگاه‌ها به وضعیت عادی و کلاس‌های حضوری بازگردند.»/ وزارت بهداشت

فعالیت ۷۸۹۵ مرکز نیکوکاری در کشور

علیرضا عسگریان، معاون توسعه مشارکت‌های مردمی کمیته امداد از فعالیت ۷۸۹۵ مرکز نیکوکاری در سراسر کشور خبر داد و گفت: «در یك سال گذشته حدود ۱۰۰۰ مرکز نیکوکاری تحت نظارت کمیته امداد تأسیس شده است.»

وی شناسایی محرومان در محلات و کمك‌رسانی به آنان را مهم‌ترین وظیفه مراکز نیکوکاری دانست و ادامه داد: «۴۴۲۱ مرکز نیکوکاری به صورت مسجدمحور و ۳۴۷۴ مرکز نیز در خارج از مساجد به صورت محله‌مبنا یا در ادارات دولتی، سازمان‌ها، مراکز دانشگاهی و اصناف فعالیت می‌کنند.»

عسگریان با اشاره به برنامه کمیته امداد برای گسترش مراکز نیکوکاری در کشور گفت: «تعداد مراکز نیکوکاری تا پایان سال از مرز ۱۰ هزار مرکز عبور خواهد کرد و امیدواریم با این اقدام، شاهد تحول در شیوه امدادرسانی به محرومان و نیازمندان در کشور باشیم.»/ مهر

تبعیض و کمبودها پرستاران را خسته کرده است

یوسف رحیمی، عضو شورای‌عالی سازمان نظام پرستاری گفت: «پرستاران در ۱۸ ماه گذشته بدون استراحت و مرخصی، شبانه‌روز در خدمت بیماران کرونا بوده‌اند، سختی کار و فشار کاری مضاعف، مشاهده مرگ بیماران و کمبود نیرو آنان را خسته کرده و به‌شدت به مرخصی و استراحت نیاز دارند.»

وی افزود: «تبعیض در هرجایی که باشد، سبب اختلاف و کاهش انگیزه می‌شود. تفاوتی که میان نیروهای شرکتی و رسمی در گروه پرستاری هست، با وجود تحصیلات و خدمات یکسان، اختلاف و کاهش انگیزه را دربر دارد.» رحیمی ادامه داد: «با توجه به این‌که پرستاران نزدیك به دو سال است با بیماری کرونا دست و پنجه نرم می‌کنند، مبارزه با این بیماری برای آنها یك نبرد فرسایشی است. پس برای جلوگیری از خستگی و فرسایشی شدن پرستاران، نیاز به جذب نیرو در سیستم درمان کشور داریم؛ به‌خصوص در این شرایط که بخش‌های غیرفعال بیمارستان نیز به دلیل افزایش کرونا فعال شده است.»/ سازمان نظام پرستاری

هزینه بالای داروهایی مانند رمدسیویر سبب شده بسیاری از خانواده‌ها برای تکمیل روند درمان کرونا با مشکل روبه‌رو شوند

عکس: آنا

خطر جهش ویروس فقر

هزینه‌های درمان کرونا در حدود ۱۸ ماه گذشته، خانواده‌های زیادی را به زیر خط فقر کشانده است

میثم اسماعیلی

جامعه

درباره هزینه‌های درمان کرونا بی‌شمار روایت وجود دارد. آنقدر بازه این هزینه گسترده است که بسیاری نه از هراس ابتلا به ویروس که از بیم هزینه‌های کمرشکن آن سعی در مراقبت از خود دارند. روایت درباره این هزینه‌ها نیز بسیار است از هزینه ۴۰۰ میلیونی بستری ۱۰ روزه در بیمارستانی خصوصی بگیرید تا هزینه ۶۰ هزارتومانی برای درمان دو مبتلا به کرونا! بسیاری از کاربران فضای مجازی با اشتراک‌گذاری تجربه شخصی‌شان پیرامون هزینه‌های درمانی از نبود تعرفه‌ای مشخص در این خصوص گلایه دارند. گستره این تجربیات آنقدر زیاد است که نمی‌توان به عددی تقریبی از هزینه‌های درمانی کرونا پی برد. این ماجرا برای نظام درمان هم هزینه‌هایی به همراه دارد. وزیر بهداشت و درمان و آموزش پزشکی به‌تازگی دراین باره گفته درمان هر بیمار کووید-۱۹ در بیمارستان حدود ۳۰ تا ۴۰ میلیون تومان هزینه دارد.» موضوع هزینه‌های درمانی کرونا برای شهروندان اما ماه گذشته با اظهارنظر علیرضا زالی در روزهای پایانی دولت دوازدهم رنگ و بوی دیگری گرفت، رئیس ستاد مقابله با کرونای تهران در گفت‌وگوی پرحاشیه آن روزهایش به این نکته اشاره کرد که « هزینه داروهای کرونا چند برابر واردات واکسن شده است اما اجازه خرید واکسن ندادند چون فکر می‌کردند گران است.» از اظهارنظر او چنین استنباط شد که سوءمدیریت دولت وقت بوده که چنین هزینه‌هایی را به شهروندان تحمیل کرده است. حالا هم ایرج حریرچی گفته است: «۶۱۲ هزار نفر از مردم کشور در یکسال اخیر به دلیل هزینه‌های درمانی زیر خط فقر رفته‌اند.» در کنار این اظهارنظر باید به حرف‌های رئیس سازمان بهزیستی هم توجه کنیم که اعلام کرده است با افزایش مرگ و میرهای کرونایی حالا تعداد خانواده‌های بی‌سرپرست و پشت‌نوبتی برای بهره‌مندی از بسته‌های معیشتی سازمان بهزیستی افزایش یافته است.» این واقعیت سوی دیگری هم دارد، جایی که بسیاری از مسوولان مدام از رایگان بودن هزینه‌های دارو و درمان حرف می‌زدند و بیمه‌ها از بسته‌های تازه ویژه این بیماری رونمایی می‌کردند، سازمان تامین اجتماعی اعلام کرد که «تمام هزینه‌های کرونایی‌ها» را پرداخت می‌کند و «داروها هم تحت حمایت است» در حالی که متصدیان پذیرش مراکز درمانی مدام می‌گویند «هنوز بخشنامه‌ای در این رابطه به ما ابلاغ نشده است» و البته که داروخانه‌ها هم از اساس این موضوع را تکذیب می‌کنند. فارغ از همه این تناقض‌ها آنچه بدیهی به نظر می‌رسد هزینه بالای درمانی این بیماری است، پیامد اصلی آن هم فقیرتر شدن بخش کم‌برخوردار جامعه است، افزایش قابل توجه تعداد خانواده‌های بی‌سرپرست و محتاج‌تر شدن آنها به سازمان‌های حمایتگر. این پیامدها امروز در حد و اندازه آمار و اعداد از زبان مسوولان عنوان می‌شود اما خیلی زود تاثیرش را در فضای پیرامونی ما نشان خواهد داد.

روزهای ابتدایی فراگیری کرونا این جمله زیاد شنیده می‌شد که «کرونا فقیر و غنی نمی‌شناسد». برای جامعه ایرانی که در یک دهه گذشته شاهد عمیق‌تر شدن شکاف طبقاتی بود اما این جمله معنایی دیگر دارد، چراکه خیلی زود معلوم شد که بیماری کرونا هم در مواجهه با طبقات مختلف جامعه یکسان تاثیر نمی‌گذارد، مهم‌ترین این تاثیر هزینه درمان کروناست.

سقوط به زیر خط فقر

هزینه‌های بالای درمان کرونا به اندازه‌ای نیست که در شرایط کنونی هر کسی از عهده پرداخت آن برآید. ایرج حریرچی معاون درمان وزارت بهداشت گفته تنها در یکسال گذشته ۶۱۲ هزار نفر به واسطه پرداخت هزینه‌های دارویی به زیر خط فقر سقوط کرده‌اند. درباره میزان خط فقر هم حرف زیاد است، برخی گفته‌اند در تهران این رقم درآمد ماهانه ده میلیونی است، به این مفهوم که اگر در تهران کمتر از این میزان درآمد دارید زیر خط فقر محسوب می‌شوید و عده‌ای دیگر عنوان کرده‌اند تا ابتدای امسال بر اساس آمارها میانگین خط فقر در ایران حدود ۷ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان است اما براساس گزارش رسمی وزارت رفاه از میزان خط فقر در ایران که مربوط به مرداد امسال است می‌توان گفت در سال ۹۸ از هر سه ایرانی یکی زیر خط فقر بوده و در سال ۹۹ این میزان تا ۳۸ درصد افزایش داشته است. تازه‌ترین آمار قربانیان روزانه کرونا دیروز از سوی وزارت بهداشت ۵۱۵ نفر اعلام شد. در کنار این آمار هم بیش از ۲۰ هزار مبتلای جدید شناسایی شده که با همین آمارهای دولتی هم تاکنون، آمار کسانی‌که آزمایش کرونای‌شان مثبت شده به پنج‌میلیون و ۱۰۳هزار و ۵۳۷نفر رسیده است.

مسعود مردانی، متخصص بیماری‌های عفونی به جام‌جم می‌گوید: نزدیک به ۸۰ درصد افرادی که مبتلا می‌شوند نیازی به بستری شدن ندارند، اگر به گفته این متخصص بیماری‌های عفونی هم استناد کنیم باید گفت بیش از یک میلیون و ۲۰ هزار نفر تاکنون در مراکز درمانی بستری شده‌اند. یک میلیون نفری که به گفته وزیر بهداشت و درمان هر کدام ۳۰ تا ۴۰ میلیون هزینه روی دوش نظام درمان گذاشته است.

سونامی آسیب‌ها در پیش است؟

با توجه به هزینه‌های کمرشکن کرونایی چه آینده‌ای پیش‌رویمان قرار دارد؟ این سوالی است که از حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری اجتماعی ایران می‌پرسیم. این‌که حالا با افزایش تعداد خانواده‌های بی‌سرپرست و سقوط تعداد قابل توجهی از افراد به زیر خط فقر تنها به واسطه هزینه‌های درمانی در یک سال گذشته چه پیامدهایی پیش‌رویمان قرار دارد؟ آن هم با توجه به این نکته که پیش از دوران کرونا هم به دلیل افزایش یکباره تورم و سخت‌ترشدن معیشت مردمان این آمارهای منفی همچنان وجود داشت و حالا از قرار معلوم شدت گرفته است. او معتقد است پیامدهای این اتفاق در کوتاه‌مدت و بلندمدت نمود خواهد داشت. به باور او تاثیرات کوتاه‌مدت آن را همین حالا هم به چشم می‌بینیم. کوچک‌شدن سبد غذایی مردم، تاثیرات سوء بسیار در مشاغل آنها و از بین‌رفتن فرصت‌های شغلی افراد از تاثیرات کوتاه مدتی است که در یک سال گذشته به چشم می‌آید. چلک به جام‌جم می‌گوید: «پیامدهای کوتاه‌مدت چنین اتفاقی را می‌توان در گزارش سازمان‌های رسمی هم دید، از گزارش تکان‌دهنده شورای اصناف تهران بگیرید که عنوان کرده درصد قابل توجهی از واحدهای تولیدی به دلیل افزایش هزینه‌ها تعطیل شده تا آمار تلخ و تکان‌دهنده سازمان بهزیستی که حکایت از این داشت که ۵۰ درصد از ورودی‌های مراکز سالمندان و توانبخشی کسانی هستند که در خانواده حضور داشتند و خانواده‌ها با حکم قضایی آنها را تحویل بهزیستی دادند!»

به گفته چلک، این پیامدهایی است که تازه آرام‌آرام به چشم می‌آید و بخش قابل توجهی از مردم همچنان از پس‌انداز اندک و سرمایه موجودشان استفاده می‌کنند. با این حساب احتمالا باید در انتظار پیامدهای بلندمدت تلخ‌تری هم باشیم. رئیس انجمن مددکاری اجتماعی ایران عنوان می‌کند: «افزایش فقر از پیامدهای اصلی بلندمدت این اتفاق است، چرا جرایم خرد افزایش پیدا کرده است؟ چرا در سه‌ماهه اول سال گذشته به گفته پلیس آگاهی بیش از ۵۰درصد دستگیرشدگان در حوزه سرقت برای بار اول مرتکب جرم شده بودند؟ خودکشی، طلاق و گرایش به مواد مخدر و الکل برای فرار از فشارهای روانی بیشتر خواهد شد و به نوعی سونامی چنین آسیب‌هایی را با وجود تحمیل هزینه‌های کرونایی پیش‌رو خواهیم داشت.»

۱۳/۵ میلیون نفر فاقد پوشش بیمه‌ای در ایران

حتی با استفاده از آمارهای رسمی می‌توان به وضعیت هشدارآمیز پیش رویمان پی ببریم. وزارت بهداشت در مهر ۹۸ اعلام کرده بود که سالانه ۳.۷۶ درصد جمعیت کشور دچار هزینه‌های فقرزای سلامت می‌شوند و حالا ایرج حریرچی گفته است ۶۱۲ هزار نفر تنها در یک سال گذشته به زیر خط فقر سقوط کرده‌اند. سازمان‌های بیمه در این شرایط می‌گویند هزینه‌های درمانی کرونا رایگان است! حتی با قبول این ادعا هم بر اساس آمارهای وزارت رفاه پوشش بیمه پایه درمانی کل کشور ۸۶ درصد بوده است و در این میان تهران با ۷۸۹ درصد کم‌برخوردارترین استان ایران است، به این مفهوم که در استان تهران حدود ۲۱ درصد از افراد فاقد بیمه درمانی هستند آن هم در شرایط کرونایی که هزینه‌های بسیار سنگینی بر این خانوارها تحمیل می‌شود. اینها همه با وجود پذیرش ادعای رایگان بودن هزینه‌های درمانی است، تنها در یک فقره آمار (البته غیر رسمی) عنوان شده است حدود ۴۰ درصد از بیمارانی که به دلیل ابتلا به کرونا فوت شده‌اند، هیچ بیمه‌ای نداشته‌اند. اگر دل ببندیم به همان آمارهای رسمی هم باید بگوییم همین حالا نزدیک به ۱۳/۵ میلیون نفر ایرانی و البته ۲۱ درصد از مردم استان تهران فاقد بیمه درمانی هستند. در میان تجربه بسیاری از آنها که گذرشان به مراکز درمانی افتاده هم می‌توان یک خاطره مشترک یافت و آن مواجهه آنها با افرادی است که به دلیل ناتوانی در پرداخت هزینه‌های درمان از خیر درمان این بیماری گذشته‌اند.

چلک: پس از شیوع کرونا و تحت‌تاثیر قرار گرفتن خانواده‌ها آمار تلخ و تکان‌دهنده سازمان بهزیستی حکایت از این داشت که ۵۰ درصد از ورودی‌های مراکز سالمندان و توانبخشی کسانی هستند که در خانواده حضور داشته‌اند و خانواده‌ها با حکم قضایی آنها را تحویل بهزیستی داده‌اند

هزینه‌های سلامت بیشتر از درآمد خانوار!

هفته گذشته شهرام غفاری، مدیرکل درمان غیرمستقیم سازمان تامین اجتماعی در خصوص هزینه درمان بیماران کرونایی به فارس گفت: «در شرایط عادی اگر درمان افراد بیمه شده سازمان تامین اجتماعی در مراکز درمانی این سازمان صورت بگیرد صرف‌نظر از این‌که فرد کرونا دارد یا خیر، صد درصد رایگان است، درصورتی که طرف قرارداد مراکز درمانی دولتی و دانشگاهی باشد و نیز درمان به صورت سرپایی انجام شود، ۷۰ درصد هزینه درمان به عهده سازمان تامین اجتماعی خواهد بود و ۳۰ درصد باقیمانده با فرد بیمه شده است.» این تنها اظهارنظری است که از مسوولان سازمان تامین اجتماعی در رابطه با هزینه‌های درمانی در اختیار داریم و تماس با مسوولان سازمان در ارتباط با تناقض‌های هزینه درمان با آنچه در مراکز درمانی و داروخانه‌ها می‌گذرد از سوی این سازمان بی‌پاسخ مانده است. یکی از این تناقضات را می‌توان در حرف‌های ایرج خسرونیا، رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران دید. او به جام‌جم می‌گوید: «تعدادی از بیمارستان‌های دولتی، با دفترچه بیمه، فرانشیز را می‌گیرند و بیمارستان‌هایی نظیر تامین اجتماعی، از بیمه‌شدگان خود پول زیادی دریافت نمی‌کنند. اما این بیمارستان‌ها فاقد حتی یک تخت خالی هستند و پذیرش بیمار ندارند. در این شرایط مردم به بیمارستان‌های خصوصی هجوم می‌برند که هزینه‌های فوق‌العاده بالایی دارند. ممکن است آن فرد مبلغی را از بیمه تکمیلی بگیرد، اما خیلی از این مبالغ باید از جیب بیمار پرداخت شود.» آنچه بدیهی است این‌که هزینه‌های درمان کرونا روز به روز فشار بیشتری به شهروندان می‌آورند و رایگان بودن هزینه‌های درمانی حداقل با مشاهدات پیرامونی نسبتی با واقعیت ندارد. از گفته‌های دیگر مسوولان هم می‌توان دریافت‌هایی در این زمینه داشت، به عنوان مثال سال گذشته که هنوز وضعیت هزینه‌های درمانی و تورم به شکل کنونی افسارگریخته نبود کوروش فرزین، معاون بیمه و خدمات سلامت سازمان بیمه سلامت هم گفته بود که در پی گرانی‌ها آمار مراجعان به نظام خدمات درمانی کشور، نزدیک به ۳۰ درصد کاهش یافته و نرخ خدمات به گونه‌ای شده که هزینه درمان نسبت به درآمد خانوارها چشمگیر است.

رایگان بودن درمان، شوخی است

رایگان‌بودن هزینه‌های درمان کرونا یکی از پرتکرارترین کلیدواژه‌ها از زبان مسوولان طی حدود ۱۹ ماه گذشته است. به خوبی به یاد داریم روزهایی را که درمان کرونا از سوی متولی اصلی درمان آن رایگان اعلام شد. تا جایی که در روزهای آغازین کرونا در یک نشست خبری اعلام شد که «بیمارستان‌ها باید تمام تلاش خود را انجام دهند که موضوع رایگان‌شدن هزینه درمان بیماران مبتلا به کرونا انجام شود.» این موضوع آنقدر جدی بود که حتی به دنبال رایگان اعلام‌شدن درمان کرونا، مدیرکل وقت بازرسی و پاسخگویی به شکایات وزارت بهداشت نیز تاکید کرد: «با هرگونه دریافتی بیمارستان‌ها از بیمه‌ها برخورد خواهد شد.» اما کرونا نیامده بود که به این راحتی‌ها برود. توالی مکرر موج‌های کرونا ادامه یافت و در شرایطی که درآمد اختصاصی بیمارستان‌ها از ارائه سایر خدمات به دنبال اختصاص اکثر بخش‌ها به کرونا کاهش یافته بود و از طرفی بیمه‌ها نیز مطالبات را با تاخیر به بیمارستان پرداخت می‌کردند، درحالی که بیمارستان باید به قیمت روز دارو و تجهیزات تهیه می‌کرد، موضوع رایگان‌بودن درمان کرونا فراموش شد! آنقدر که حالا وزیر بهداشت و درمان می‌گوید بیماران بستری کرونا تا ۴۰ میلیون تومان هزینه درمان دارند.

ایرج خسرونیا، رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران معتقد است در بیمارستان‌های دولتی هم سهم برداشت از جیب مردم افزایش داشته است و به نوعی فقیر شدن مردم به امری عادی بدل شده است. او به جام‌جم می‌گوید: «افزایش قیمت دارو و درمان، با تصویب دولت صورت گرفت و آنها در رسانه‌های مختلف مدام می‌گویند بیماران مبتلا به کرونا رایگان درمان می‌شوند، ولی در دستورالعمل‌ها، هزینه‌های بیمارستانی و سهم پرداخت از جیب مردم حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد افزایش پیدا کرده است و بسیاری از این خدمات درمان شامل بیمه نمی‌شود.» برای این گفته البته مصداق‌های فراوانی وجود دارد. به عنوان مثال دارویی که تا دو سال پیش فقط ۲۵هزارتومان قیمت داشت امروز اگر در داروخانه‌ها هم پیدا شود تا ۱۵۰هزار تومان قیمت دارد. به گفته خسرونیا رایگان بودن درمان فقط روی کاغذ است. همه اینها در حالی است که بسیاری از هزینه‌های درمانی بیرون از پروسه نظام درمان است و در آمارها نمودی از آن را نمی‌توان یافت، از تغذیه خوب برای دوران نقاهت بگیرید تا افزایش عجیب قیمت موادی همچون پرتقال و هویج در چند ماه گذشته.